

Ügyiratszám: CSU/ /2019

Ügyintéző: Tulok Anett

Ügyintéző elérhetősége: 82/471-388 (158. mellék)

Terjedelem: 4 oldal

Mellékletek: rendelet-tervezet

Kormányhivatal levél

ELŐTERJESZTÉS

Előterjesztés Csurgó Város Önkormányzata szervezeti és működési szabályzatának felülvizsgálatáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Csurgó Város Önkormányzata 10/2014. (X.27.) önkormányzati rendeletével alkotta meg a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét (a továbbiakban: Rendelet). Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (a továbbiakban: Mötv.) 48. § (3) bekezdése értelmében: „*A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjukról.*”

Az Mötv. 53. § (1) bekezdése tartalmazza a szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) kötelező tartalmi elemeit. A képviselő-testület SZMSZ-ben rendelkezik:

- a) az önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről;
- b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
- c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről;
- d) az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
- e) a nyilvánosság biztosításáról;
- f) a döntéshozatali eljárásról, a szavazás módjáról;
- g) a rendeletalkotásról és határozathozatalról;
- h) a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről;
- i) a közmeghallgatásról;
- j) az önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
- k) a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettségéről;
- l) a képviselő-testület bizottságairól.

A kötelező tartalmi elemeken túl az Mötv. törvényhelyei felhatalmazást biztosítanak az önkormányzatok képviselő-testületeinek arra, hogy bizonyos tárgyköröket az SZMSZ keretein belül szabályozzanak.

Az SZMSZ felülvizsgálatával összefüggésben az illetékes Kormányhivatal számos szakmai javaslatot és ajánlást fogalmazott meg, melyek a mellékletben megtalálhatók. Tekintettel arra, hogy a hatályos SZMSZ alapvetően megfelel a jogszabályi előírásoknak, szervezeti felépítési és működési szempontból is megfelelő, ezért a rendelet alapvető szövegének megváltoztatása nem indokolt, csupán kisebb módosításokat, pontosításokat célszerű rajta elvégezni, amelyek főként a Kormányhivatal szakmai javaslatain alapulnak.

Az egyes módosítások az alábbiakat érintik:

- A Rendelet kiegészül a képviselő-testület szerveinek felsorolásával.(Mötv.51.§)
- A Képviselő-testületi rendes ülései időpontjának változása: minden hónap utolsó szerdája helyett minden hónap utolsó csütörtökén 14 órai kezdettel.
- Az Mötv. 45.§-a alapján a polgármester és alpolgármester egyidejű akadályoztatása esetén a helyettesítés kizárólag a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére terjedhet ki, ennek megfelelően szükséges a képviselő-testület működésére vonatkozó szabályok pontosítása. (A szabályozásból kikerül azon rendelkezés, miszerint a polgármester helyettesítését ellátó személy - a helyettesítés ideje alatt - jogosult a helyi önkormányzat nevében kötelezettséget vállalni és utalványozni. Helyette rögzítésre kerül, hogy a helyettesítést ellátó személy az általános szabályok szerint hívja össze és vezeti az ülést.)
- Indokolt a jövőben biztosítani a lehetőséget arra, hogy a képviselő-testület - legfeljebb két, társadalmi megbízatású alpolgármestert válasszon (a korábbi egy helyett). Ennek indoka egyrészt a szociális területet érintő megnövekedett feladatellátás, amelynek koordinációját a polgármester általános helyettesítése mellett az általános helyettesítéssel megbízott alpolgármester látná el. A polgármester munkájának segítése érdekében szükséges további egy fő alpolgármester megválasztása, aki a megszűnő tanácsnoki feladatkörhöz tartozó hatáskörök átvétele mellett oktatási és humán kérdések koordinációjáért és a rendezvények, programok lebonyolításáért lenne felelős.
- Kiegészülnek a meghívó kötelező tartalmi elemei az arra való utalással, ha az anyag később kerül kiküldésre, vagy az ülésen kerül kiosztásra.
- Az előterjesztés tartalmi követelményei rögzítésre kerülnek.
- Konkretizálásra kerülnek az ügyrendi javaslatra vonatkozó előírások.
- Mötv. 51. § (2) bekezdése alapján a saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét és a normatív határozatokat a honlapon közzéteszi, amelyet az SZMSZ-ben szükséges szabályozni.
- A helyi népszavazást törölni szükséges, tekintettel arra, hogy a Rendelet már nem szabályozza a kérdéskört.
- Szabályozásra kerül a képviselőt a képviselő-testület ülésén megillető rendeletalkotási és határozathozatali kezdeményezési joga. [(Mötv. 32.§ (2) bekezdés a)]
- Átemelésre kerül a kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő szankcionálásával kapcsolatos szabályozás a települési képviselők tiszteletdíjáról és juttatásáról szóló 16/2018. (XI.19.) önkormányzati rendeletből, tekintettel arra, hogy a kötelezettségszegés következményei SZMSZ-ben határozhatók meg. (Mötv. 33.§)
- A képviselő-testület tagjainak számában történt változás és a bizottsági struktúra fenntartása okán indokolt eltörölni azon korlátozást, miszerint egy képviselő legfeljebb két állandó bizottságnak lehet tagja.
- Az Mötv. 68. § (2) és (3) bekezdései alapján SZMSZ-ben szükséges szabályozni azon ügyeket, amelyekben a polgármester döntést hozhat a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan ügyekben, továbbá amennyiben a képviselő-testület - határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt - két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést. A rendelet nem ad ilyen típusú felhatalmazást.
- Mötv. 82. § (3) bekezdése alapján SZMSZ-ben szükséges rögzíteni a jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetére a jegyzői feladatok ellátásának módját. A helyettesítésre a hatósági irodavezető kerül kijelölésre.
- A nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás 2019. évi felülvizsgálata során elfogadott módosításokat - melyek az irányadó jogszabályokban történt időközi módosítások átvezetését érintették - szükséges az SZMSZ-ben is átvezetni.
- Hatályon kívül helyezésre kerülnek a tanácsnokra vonatkozó rendelkezések. Az ifjúsági és civil tanácsnok feladat és hatáskörei átkerülnek az alpolgármester feladatai közé.

- A jogalkalmazásról szóló törvény alapján a jogszabály szöveges rendelkező részből és mellékletekből áll, így a függelékben foglalt rendelkezéseket mellékletbe szükséges áttemelni. Ugyanakkor a Kormányhivatal szakmai iránymutatása alapján a települési képviselők névsorát nem szükséges SZMSZ-ben szabályozni, annak törlése indokolt.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17-18. §-a szerint a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit, az előzetes hatásvizsgálat eredményéről a Képviselő-testületet tájékoztatja, továbbá a jogszabály-tervezethez indokolást csatol.

Hivatkozott jogszabály helyek alapján a Tisztelt Képviselő-testületet az alábbiakról tájékoztatom:

A rendelet-tervezet címe: Csurgó Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2019. (...) önkormányzati rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2014. (X.27.) önkormányzati rendelet módosításáról

Társadalmi-gazdasági hatása: A szervezeti és működési szabályzat az egyik legfontosabb önkormányzati rendelet, a képviselő-testület a saját maga által elfogadott SZMSZ keretei között folytatja tevékenységét.

Költségvetési hatása: Nincs.

Környezeti, egészségi következményei: Nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatása: Nincs.

Egyéb hatása: Nincs.

A rendelet megalkotásának szükségessége: Magasabb szintű jogszabálynak való megfelelés érdekében szükséges. Az Mőtv. alapján a képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét. Továbbá garanciális jelentőségű, hogy a képviselő-testület a saját maga által elfogadott SZMSZ keretei között folytassa tevékenységét.

A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények: Jogszabályon alapuló kötelezettség elmulasztása. Törvényességi kifogást eredményez, ha az önkormányzati rendelet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.

A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:

- **személyi:** nincs
- **szervezeti:** nincs
- **tárgyi:** nincs
- **pénzügyi:** nincs

Általános indokolás: A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen köteles megalkotni vagy felülvizsgálni a szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét. A hatályos SZMSZ alapvetően megfelel a jogszabályi előírásoknak, szervezeti felépítési és működési szempontból is megfelelő, ezért a rendelet alapvető szövegének megváltoztatása nem indokolt, csupán kisebb módosításokat, pontosításokat célszerű rajta elvégezni, amelyek főként a Kormányhivatal szakmai javaslatain alapulnak.

Részletes indokolás

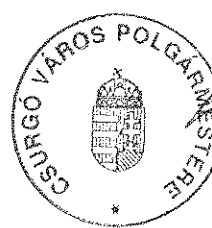
1.§ A képviselő-testület szerveinek felsorolását tartalmazza.

2-3. § A Képviselő-testületi rendes ülései időpontjának változása, továbbá a polgármester akadályoztatása esetén az ülés összehívására és vezetésére vonatkozó szabályok pontosítása.

4. § A meghívó tartalmi elemeinek pontosítása.
5. § A testület elé kerülő előterjesztések tartalmi követelményeinek meghatározása.
6. § Az ügyrendi javaslatról való döntés szabályairól rendelkezik.
7. § Az önkormányzat normatív határozatainak közzétételi módját tartalmazza.
8. § Az egységes szerkezetbe foglalt rendeletek honlapon való közzétételi kötelezettségét rögzíti.
9. § Az alcím megnevezéséből kikerül a népszavazás, mivel a Rendelet már nem szabályozza a kérdéskört.
10. § A képviselőknek a képviselő-testületi ülésen való rendeletalkotási kezdeményezésének mikéntjét szabályozza.
11. § A kötelezettségét megszegő képviselő szankcionálásának szabályait rögzíti.
12. § A bizottságok összetételére vonatkozóan tartalmaz szabályozást.
13. § Rendelkezés a halaszthatatlan, továbbá azon ügyekről, ahol határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt két egymást követő alkalommal nincs döntés. Az SZMSZ nem állapít meg döntési jogot ez esetekben a polgármester részére.
14. § Az alpolgármesterek megválasztására és jogállására vonatkozó előírások kerülnek rögzítésre.
15. § A jegyzői és aljegyző tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén a helyettesítést szabályozza.
16. § A társulásokban való részvétel és helyettesítés szabályainak rögzítés.
17. § A város hazai és nemzetközi kapcsolatainak felsorolása a függelékéből átkerül a mellékletbe.
18. § A nemzetiségek jogairól szóló törvényből eredő szabályozási kötelezettségről rendelkezés.
- 19-21. § A rendelet mellékleteinek felsorolása, változások átvezetése.
22. § Hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.
23. § A rendelet hatályba lépését szabályozza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés mellékletét képező rendelet-tervezetet tárgyalja meg, és alkossa meg módosító rendeletét.

Csurgó, 2019. október 25.

Füstös János
polgármester

Ellenjegyezte:

Lantos Sándor

jegyzői feladatokat ellátó aljegyző

**Csurgó Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2019. (...) önkormányzati rendelete
a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2014. (X.27.) önkormányzati rendelet
módosításáról**

Csurgó Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Csurgó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2014. (X.27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a következő 5/A. §-sal egészül ki:

„5/A. § Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal, a jegyző, továbbá a társulások.”

2. § A Rendelet 8. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Képviselő-testület munkaterv alapján, havonta, a hónap utolsó *csütörtöként 14 órai* kezdettel tartja üléseit. A polgármester ettől eltérő napra és órára is összehívhatja a Képviselő-testületet. A polgármester távollétében az ülést *az általános helyettesítéssel megbízott* alpolgármester hívja össze. Amennyiben ő is akadályoztatva van, akkor az *alpolgármester.*”

3. § A Rendelet 11. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A polgármester helyettesítését ellátó személy a képviselő-testületi ülésre vonatkozó általános szabályok szerint hívja össze és vezeti az ülést.”

4. § A Rendelet 12. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A meghívónak tartalmaznia kell az ülés helyét, napját, kezdési időpontját, napirendjét, az ülés típusát (alakuló, rendes, rendkívüli, együttes, ünnepi, folytatólagos), *továbbá utalást arra, amennyiben az anyag később kerül kiküldésre, vagy az ülésen kerül kiosztásra.* A meghívó mellé csatolni kell a benyújtott írásbeli előterjesztéseket, az önálló képviselői indítványokat és a határozati javaslatokat.”

5. § A Rendelet 16. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A képviselő-testület elé kerülő előterjesztéseknek tartalmazniuk kell:

- a) az előterjesztés pontos tárgyát, mindazon tényeket, körülményeket és adatokat, melyek a megalapozott döntés meghozatalához szükségesek,
- b) a lehetséges döntési alternatívákat, változatokat és azok jogszabályi alapját,
- c) határozati javaslatot,
- d) a határozat végrehajtásáért felelős személy megnevezését, a végrehajtás határidejének megjelölését,
- e) hatósági ügyekben az előterjesztéseket az ügyfél számára kiadható formában kell elkészíteni és a testület elé terjeszteni,

- f) szerződést, megállapodást tartalmazó előterjesztésekhez a szerződés, vagy megállapodás tervezeteket is csatolni kell,
- g) az előterjesztés alatti cím röviden és közérthetően tartalmazza az előterjesztés lényegét
- h) az előterjesztő és az előterjesztés előkészítésében résztvevők megnevezését.”

6. § A Rendelet 19. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az ügyrendi javaslatról döntés határozati formában hozható, amelyre a 32. § (1) bekezdés rendelkezései az irányadók.”

7. § A Rendelet 32. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az önkormányzat normatív határozatait az önkormányzat hirdetőtábláján történő kifüggesztéssel és Csurgó Város honlapján közzé kell tenni.”

8. § A Rendelet 34. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Az egységes szerkezetbe foglalt rendeleteket közzé kell tenni Csurgó Város honlapján.”

9. § A Rendelet 37. §-át megelőző 31. alcíme helyébe a következő alcím lép:

„31. A lakossági fórumok”

10. § A Rendelet 40. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A képviselő a képviselő-testület ülésén is kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát, amelyre e rendelet 15-16.§-ának a sürgősségi indítványra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

11. § A Rendelet 41. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A tiszteletdíj megvonható attól, aki a Képviselő-testületi vagy bizottsági munkát önhibájából elhanyagolja (két egymást követő Képviselő-testületi vagy bizottsági ülésen igazolatlanul - előzetes bejelentés nélkül - nem vesz részt). A megvonásra bármely képviselő javaslatot tehet. A javaslatot az Ügyrendi Bizottság megtárgyalja és döntésre előterjeszti a Képviselő-testületnek.”

12.§ A Rendelet 47. § (4) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bizottságok elnökét a képviselő-tagok közül kell megválasztani. Egy képviselő csak egy bizottságban lehet elnök. Az állandó bizottsági tagság nem érinti az ideiglenes, vagy albizottsági tagságot.”

13. § A Rendelet 50. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A képviselő-testület az Möt. 68.§ (2)-(3) bekezdésébe tartozó esetekre vonatkozóan nem határoz meg olyan ügytípusokat, melyekben a polgármester saját hatáskörben hozhat döntést.”

14. § A Rendelet 51. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„51. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, *titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére legfeljebb két alpolgármestert választ, akik tisztségüket társadalmi megbízatásban látják el. A Képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg.* Az alpolgármester a

polgármester irányításával látja el megbízását, hivatali munkarendjét a polgármester határozza meg.

(2) A polgármester távollétében írásbeli felhatalmazása alapján, vagy akadályoztatása esetén az alpolgármestert a polgármester jogosultságai illetik meg.

(3) *Az alpolgármesterek feladatát, hatáskörét a polgármester javaslata alapján a képviselő-testület fogadja el. Az alpolgármesterek feladatait és hatásköreit jelen rendelet 6. sz. melléklete tartalmazza.*

(4) *Ahol e rendelet alpolgármestert említ, arra mindkét alpolgármestert érteni kell, kivéve, ha e rendelet ettől eltérően rendelkezik.*”

15. § A Rendelet 53. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A jegyző és aljegyző tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén a helyettesítést – legfeljebb hat hónap időtartamra – a Hatósági Iroda vezetője látja el.”

16. § A Rendelet 58. § (1) és (2) bekezdései helyébe a következő bekezdések lépnek:

„(1) Az önkormányzat a 3. mellékletben felsorolt társulásokban vesz részt.

(2) A társulásokban az önkormányzatot a polgármester, akadályoztatása esetén az általános helyettesítéssel megbízott alpolgármester képviseli. A polgármester és alpolgármester együttes akadályoztatása esetén a képviselő-testület által kijelölt tag látja el a képviseletet.

17. § A Rendelet 59. § (1) bekezdése helyébe a következő bekezdés lép:

„59. § A város hazai és nemzetközi kapcsolatait az 4. melléklet tartalmazza.”

18. § A Rendelet 60. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Csurgó Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendelkezésére álló anyagi eszközök arányában – az éves önkormányzati költségvetési rendelet keretein belül – Csurgó Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzatával kötött együttműködési megállapodás alapján az alábbiak szerint biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működésének személyi és tárgyi feltételeit:

- a) A képviselő-testület ingyenesen biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat részére az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiséget havonta igény szerint, de legalább harminckét órában a 8840 Csurgó, Széchenyi tér 2. szám alatti épületben. A helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségeket a helyi önkormányzat viseli. A teremhasználatot minden hónapban előre kell egyeztetnie az elnöknek a Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal (továbbiakban: Hivatal) Önkormányzati Irodáján.
- b) A képviselő-testület a Hivatalon keresztül biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat kérésének megfelelően a postai, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését, továbbá a Nemzetiségi Önkormányzat működésének személyi és tárgyi feltételeit; szakmai segítséget nyújt, valamint gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.
- c) A Nemzetiségi Önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatokat a jegyző a Hivatal Közgazdasági Irodáján keresztül biztosítja.

- d) A Nemzetiségi Önkormányzat üléseinek előkészítését (különösen a meghívók, az előterjesztések, a testületi ülések jegyzőkönyveinek és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása), valamint a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítését, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátását a jegyző a Hivatal Önkormányzati Irodáján keresztül biztosítja.
- e) A jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása a Hivatal feladata.
- f) A fent meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó költségeket – a testületi tagok és tisztségviselők telefonhasználata kivételével - a helyi önkormányzat viseli.”

19. § A Rendelet 62. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„ 62. § A rendelet

- a) 1. mellékletét képezi a képviselő-testület átruházott hatáskörének jegyzéke,
- b) 2. mellékletét képezi a bizottságok feladat- és hatásköre,
- c) 3. mellékletét képezi az önkormányzat társulásainak felsorolása,
- d) 4. mellékletét képezi Csurgó város hazai és nemzetközi kapcsolatainak felsorolása,
- e) 5. mellékletét képezi az önkormányzat kormányzati funkcióinak jegyzéke,
- f) 6. mellékletét képezi az alpolgármesterek feladat és hatásköre.”

20. § A Rendelet 2. melléklete helyébe (a bizottságok, tanácsnok feladat- és hatásköre) e rendelet 1. melléklete (a bizottságok feladat- és hatásköre)lép.

21. § A Rendelet

- a) a 2. melléklet szerinti 3. melléklettel (Az önkormányzat társulásainak felsorolása),
 - b) a 3. melléklet szerinti 4. melléklettel (Csurgó város hazai és nemzetközi kapcsolatai),
 - c) a 4. melléklet szerinti 6. melléklettel (Az önkormányzat kormányzati funkcióinak jegyzéke)
- egészül ki.

22. § Hatályát veszti a Rendelet:

- a) 36. alcíme (Tanácsnok)
- b) 1. függeléke (Települési képviselők névsora)
- c) 2. függeléke (Az önkormányzat társulásainak felsorolása)
- d) 3. függeléke (Csurgó Város hazai és nemzetközi kapcsolatai)
- e) 4. függeléke (az önkormányzat kormányzati funkcióinak jegyzéke)

23. § E rendelet 2019. év október 30. napján órákor lép hatályba.

1. melléklet a .../2019. (.....) önkormányzati rendelethez

„2. melléklet a 10/2014.(X.27.) önkormányzati rendelethez

Bizottságok feladat- és hatásköre

I. Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Feladat és hatásköre:

1. Dönt a Képviselő-testület által átruházott hatáskörökben,
2. Véleményezi feladatkörében az önkormányzat rendelet-tervezeteit,
3. Véleményezi az önkormányzat éves költségvetését, zárszámadását,
4. Ellenőrzi az önkormányzati vállalkozásokat, javaslatot dolgoz ki az önkormányzat vállalkozói vagyonának struktúrájára, a vállalkozások élénkítésére,
5. Figyelemmel kíséri az önkormányzat saját bevételeinek alakulását, javaslatot tesz azok mértékének módosítására,
6. Kialakítja, és a testület elé terjeszti a helyi adókkal kapcsolatos koncepciót, javaslatot tesz arra vonatkozóan, milyen helyi adó bevezetésére kerüljön sor,
7. Véleményezi az intézmény (vállalat) alapításával, megszüntetésével kapcsolatos előterjesztéseket,
8. Prioritásokat javasol az önkormányzat hatáskörébe tartozó kommunális fejlesztések esetében,
9. Képviselő-testület általi megbízatásból a Hivatal közreműködésével ellenőrzi az önkormányzati intézmények gazdálkodását,
10. Véleményezi a hitelfelvételeket,
11. Véleményezi az átmenetileg szabad pénzeszközök felhasználását,
12. Előzetesen véleményezi az éves ellenőrzési tervet, a végrehajtás tapasztalatait,
13. Részt vesz a bizottság hatáskörét érintő előterjesztések előkészítésében.

II. Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

Feladat és hatásköre:

1. Dönt a Képviselő-testület által átruházott hatáskörökben,
2. Megfogalmazza a szakterületén lévő intézményekkel kapcsolatos követelményrendszert, koncepciót,
3. Javaslatot dolgoz ki az önkormányzat szociálpolitikai tevékenységére, a rendelkezésre álló eszközök racionális felhasználására, a szociális intézményrendszer fejlesztésére,
4. Véleményezi az önkormányzat telek-, lakástámogatási rendszer működését,
5. Figyelemmel kíséri a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság élet-és munkakörülményeit, a város munkaképes korú lakossága munkalehetőségeit, s ezzel kapcsolatosan javaslatot tesz a testület elé,
6. Kapcsolatot tart az egészségügyi intézményekkel, valamint a szociális gondoskodás területén működő társadalmi és egyházi alapítványi és egyéb karitatív szervezetekkel,
7. Javaslatot tesz az orvosi körzetek területére,
8. Feladatkörében ellenőrzi, figyelemmel kíséri az önkormányzati rendeletek, határozatok végrehajtását,
9. Véleményezi a feladatkörébe tartozó intézményvezetők szakmai tevékenységét

- javaslatot tesz az intézményvezetők személyére, véleményezi a pályázatokat,
10. Véleményezi az intézmények tevékenységét, költségvetését,
 11. Részt vesz az intézmények szakmai ellenőrzésében,
 12. Javaslatot tesz intézmény megszüntetésre, alapítására, átszervezésére,
 13. Véleményezi és előkészíti a város sportéletével kapcsolatos előterjesztéseket,
 14. Javaslatot tesz az önkormányzat általi sporttámogatás összegére, ellenőrzi, figyelemmel kíséri annak felhasználását,
 15. Javaslatot tesz a városi sportlétesítmények fejlesztésére,
 16. Részt vesz a bizottság hatáskörét érintő előterjesztések előkészítésében.
 17. Dönt az egyéb sporttámogatások támogatási keretének felosztásáról
 18. Dönt Csurgó Város Önkormányzata tulajdonában lévő tüzelésre alkalmas hulladék fa kiosztása ügyében pályázat kiírásáról és a pályázatok elbírálásáról.

III. Oktatási, Kulturális és Turisztikai Bizottság

1. Dönt a Képviselő-testület által átruházott hatáskörökben,
2. Megfogalmazza a szakterületén lévő intézményekkel kapcsolatos követelményrendszert, koncepciót,
3. Feladatkörében ellenőrzi, figyelemmel kíséri az önkormányzati rendeletek, határozatok végrehajtását,
4. Véleményezi a feladatkörébe tartozó intézményvezetők szakmai tevékenységét, javaslatot tesz az intézményvezetők személyére, véleményezi a pályázatokat,
5. Segítséget nyújt a helyi neveléspolitiká kialakításához, s ennek keretében elősegíti annak meghatározását, hogy melyek azok az önkormányzat által fenntartott intézmények, melyek fejlesztésére szükség van, prioritásokat határoz meg,
6. Véleményezi az intézmények tevékenységét, költségvetését,
7. Részt vesz az intézmények szakmai ellenőrzésében,
8. Javaslatot tesz intézmény megszüntetésre, alapítására, átszervezésére,
9. Figyelemmel kíséri az önkormányzat irányítása alá tartozó média és egyéb lakossági tájékoztatási formák működését,
10. Szervezi, koordinálja a városi ünnepeket, rendezvényeket,
11. Javaslatot tesz az önkormányzati rendeletben meghatározott kitüntetések és díjak odaítélésére,
12. Javaslatot tesz emlékmű, köztéri alkotás állítására, utcanév változtatásra,
13. Javaslatot tesz a kulturális támogatási pénzeszközök odaítélésére, felhasználására,
14. Állást foglal az önkormányzat pályázatairól és projektjeiről,
15. Közreműködik a turisztikai fejlesztésekben,
16. Együttműködik a turisztikai, civil szervezetek és a gazdasági élet szereplőivel,
17. Figyelemmel kíséri a városi turisztikai programokat,
18. Ellátja a Festetics ösztöndíj kiírásával, a beérkezett pályázatok véleményezésével, döntésre való előkészítésével kapcsolatos feladatokat,
19. Részt vesz a bizottság hatáskörét érintő előterjesztések előkészítésében.
20. Dönt a speciális támogatások között tervezett civil szervezetek támogatási keretének felosztásáról.

IV. Ügyrendi Bizottság

Feladata és hatásköre:

1. Véleményezi az önkormányzati rendelet-tervezeteket,
2. Figyelemmel kíséri a Szervezeti és Működési Szabályzat, az egyéb önkormányzati rendeletek hatályosulását, ellenőrzi a Képviselő-testület határozatainak végrehajtását,
3. Ellátja a Képviselő-testület titkos szavazása esetén a szavazatszámlálási bizottsági teendőket.
4. Ellátja a Képviselő-testület működésével kapcsolatos ügyrendi teendőket,
5. Vizsgálja, ellenőrzi és nyilvántartja a települési képviselők és a polgármester által benyújtott vagyonyilatkozatokat, tapasztalatairól a soron következő ülésen tájékoztatja a Képviselő-testületet.
6. A Polgármester kezdeményezésére kivizsgálja a képviselők, továbbá a bizottságok tagjainak összeférhetlenséggel kapcsolatos ügyeit,
7. Kivizsgálja a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos ügyeket,
8. Gyakorolja a polgármester szabadságának kiadásával kapcsolatos egyéb munkáltatói jogokat,
9. Részt vesz a bizottság hatáskörét érintő előterjesztések előkészítésében.

2. melléklet a .../2019. (....) önkormányzati rendelethez

„3. melléklet a 10/2014.(X.27.) önkormányzati rendelethez

Az önkormányzat társulásainak felsorolása

- 1) Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás
- 2) Csurgó Központú Szociális és Gyermejjóléti Társulás
- 3) Csurgói Regionális Szennyvíztársulás
- 4) Csurgói Óvodai Intézményfenntartó Társulás
- 5) Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás

3. melléklet a .../2019. (.....) önkormányzati rendelethez

„4. melléklet a 10/2014.(X.27.) önkormányzati rendelethez

Csurgó Város hazai és nemzetközi kapcsolatai

Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás 2004.

Fehérvárcsurgó 2005.

Aumale – Franciaország 1987.

Székelykeresztúr – Románia 1990.

Markelo – Hollandia 1992.

Vrsar – Horvátország 1999.

Haimhausen – Németország 2001.

Ogachi – 2005-től új néven Yuzawa – Japán 2003.

Vrable (Verebély)- Szlovákia 2008.

4. melléklet a .../2019. (.....) önkormányzati rendelethez

„5. melléklet a 10/2014.(X.27.) önkormányzati rendelethez

Az önkormányzat kormányzati funkcióinak jegyzéke

Kormányzati funkció száma	Kormányzati funkció megnevezése
011130	Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
011220	Adó-, vám- és jövedéki igazgatás
013320	Köztemető-fenntartás és - működtetés
013340	Az állami vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
013360	Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások
016080	Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
022010	Polgári honvédelem ágazati feladatai, a lakosság felkészítése
031030	Közterület rendjének fenntartása
032020	Tűz- és katasztrófavédelmi tevékenységek
041140	Területfejlesztés igazgatása
041231	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
041232	Start-munka program – Téli közfoglalkoztatás
041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
041237	Közfoglalkoztatási mintaprogram
045110	Közúti közlekedés igazgatása és támogatása
045120	Út, autópálya építése
045160	Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
047320	Turizmusfejlesztési támogatások és tevékenységek
047410	Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek
051040	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
052020	Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése
052080	Szennyvízcsatorna építése, fenntartása, üzemeltetése
062020	Településfejlesztési projektek és támogatásuk
063020	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
063080	Vízellátással kapcsolatos közmű építése, fenntartása, üzemeltetése
064010	Közvilágítás
066010	Zöldterület-kezelés
066020	Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások
072111	Háziorvosi alapellátás
072311	Fogorvosi alapellátás
074031	Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás
074032	Ifjúság- egészségügyi gondozás

081030	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
081041	Versenysport- és utánpótlás-nevelési tevékenység és támogatása
081045	Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
081061	Szabadidős park, fürdő és strandszolgáltatás
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
082044	Könyvtári szolgáltatások
082061	Múzeumi gyűjteményi tevékenység
082063	Múzeumi kiállítási tevékenység
082064	Múzeumi közművelődési, közönségkapcsolati tevékenység
082091	Közművelődés - közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
082092	Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása
082093	Közművelődés - egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
082094	Közművelődés - kulturális alapú gazdaságfejlesztés
083050	Televízió-műsor szolgáltatása és támogatása
084020	Nemzetiségi közfeladatok ellátása és támogatása
084070	A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
086090	Egyéb szabadidős szolgáltatás
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
096030	Köznevelési intézményben tanulók lakhatásának biztosítása
101221	Fogyatékosokkal élők nappali ellátása
102031	Idősek nappali ellátása
102050	Az időskorúak társadalmi integrációját célzó programok
104031	Gyermekek bölcsődei ellátása
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés
104042	Család és gyermekjóléti szolgáltatások
104043	Család és gyermekjóléti központ
105020	Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások
106020	Lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátások
107051	Szociális étkeztetés
107052	Házi segítségnyújtás

5. melléklet a .../2019. (.....) önkormányzati rendelethez

„6. melléklet a 10/2014.(X.27.) önkormányzati rendelethez

Alpolgármesterek feladat és hatásköre

Általános helyettesítéssel megbízott alpolgármester feladatai

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényben meghatározottak alapján a polgármester távolléte esetén általános helyettesként helyettesíti a polgármestert (első helyettes).
2. Az alpolgármester részt vesz a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság ülésén.
3. A polgármester távolléte, illetve megbízása esetén a Hivatal belső szervezeti egységének vezetőjével (irodavezető) a bizottságok elé kerülő írásos előterjesztés tervezetét tartalmilag egyezteteti.
4. Részt vesz az önkormányzat szociálpolitikai tevékenységére, a rendelkezésre álló eszközök racionális felhasználására, a szociális intézményrendszer fejlesztésére vonatkozó javaslat kidolgozásában.
5. Részt vesz a szociális intézmények szakmai tevékenységének véleményezésében.
6. Kapcsolatot tart a szociális intézményekkel.
7. A polgármester hatásköréből delegálható feladatok ellátása.
8. Ellátja mindazon feladatokat, amelyekkel a polgármester megbízza.

Alpolgármester feladatai

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényben meghatározottak alapján a polgármester távolléte esetén helyettesíti a polgármestert.
2. Az alpolgármester részt vesz az Oktatási, Kulturális és Turisztikai Bizottság ülésén.
3. A polgármester távolléte, illetve megbízása esetén a Hivatal belső szervezeti egységének vezetőjével (irodavezető) a bizottságok elé kerülő írásos előterjesztés tervezetét tartalmilag egyezteteti.
4. Részt vesz a helyi neveléspolitikai kialakításában, és együttműködik a bizottsággal oktatási kérdésekben.
5. Koordinálja a városi ünnepek, rendezvények, programok szervezését.
6. A polgármester hatásköréből delegálható feladatok ellátása.
7. Ellátja mindazon feladatokat, amelyekkel a polgármester megbízza.
8. Ifjúsági, valamint civil ügyekkel kapcsolatos feladatok felügyelete.
9. Ifjúságot, valamint a civil ügyeket érintő előterjesztéseket és tájékoztatókat terjeszt a bizottságok és a Képviselő-testület elé.
10. Véleményezi a különböző ágazatok ifjúságot, valamint a civil ügyeket érintő bizottsági és Képviselő-testületi előterjesztéseit.
11. Ifjúsági, valamint civil ügyekben ajánlásokat, javaslatokat tesz a polgármester és a bizottságok felé.
12. Évente tájékoztatja a Képviselő-testületet az elért eredményekről (beszámoló formájában.)
 - A. Ifjúságügyvel kapcsolatos meghatározott feladatok:
 - Polgármester meghatalmazása alapján – döntési jogosultság nélkül – a polgármester személyes képviselőtételének ellátása, szakmai és politikai egyeztetések lebonyolítása ifjúsági ügyekben.

- Képviseeli az ifjúság élethelyzetét befolyásoló szempontokat az önkormányzati döntések előkészítésében.
- Csurgó Város Ifjúsági Konceptiójának kidolgozása
- B. Civil szférával kapcsolatos meghatározott feladatok:**
- Felügyeli Csurgó közigazgatási területén működő civil szervezetekkel kapcsolatos önkormányzati döntéseket.
- Csurgó Város Civil Konceptiójának felülvizsgálata.

Tulok Anett

Feladó: Lantos Sándor [aljegyzo@csurgo.hu]
Küldve: kedd 2019. október 15 9:30
Címzett: Tulok Anett
Tárgy: FW: csurgói SZMSZ-hez szakmai segítségnyújtás
Mellékletek: Kúria és AB döntések.doc

Lantos Sándor
aljegyző

Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal
8840 Csurgó, Széchenyi tér 2.
Tel: 06-82/471-388 (126. mellék)
E-mail: aljegyzo@csurgo.hu

From: Marekné Dr. Mészáros Ágnes [mailto:meszaros.agnes@somogy.gov.hu]
Sent: Tuesday, September 17, 2019 10:35 AM
To: aljegyzo@csurgo.hu
Subject: csurgói SZMSZ-hez szakmai segítségnyújtás

Lantos Sándor
Aljegyző Úr
részére

Tisztelt Aljegyző Úr!

A Somogy Megyei Kormányhivatal - a Miniszterelnökség iránymutatása szerint elkészített - 2019. évi ellenőrzési munkaterve alapján kiemelten és átfogóan, egységes szempontrendszer alapján megvizsgálta az önkormányzatok szervezeti és működési szabályzatát.

Ugyanakkor az SZMSZ-ek felülvizsgálata a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 43. § (3) bekezdése értelmében – a közelgő helyhatósági választásokat követően – a helyi önkormányzatok egyik kiemelt feladata is lesz.

Fentiek alapján az SZMSZ felülvizsgálata vagy új SZMSZ megalkotása során az alábbiakra hívom fel figyelmét:

1./ Csurgó Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2014. (X.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) **nem tartalmazza** a normatív határozatok közzétételének módját, annak ellenére, hogy erről az Möt. 51. § -a rendelkezik.

2./ Javaslom, hogy a 31. alcímből a **helyi népszavazást töröljék**, tekintettel arra, hogy az Ör. már nem szabályozza ezt a kérdést.

3./ Az Ör-ben az **önkormányzat szerveit** szabályozza, azonban azok **felsorolását** az Ör. **nem tartalmazza**.

4./ A képviselő rendeletalkotási kezdeményezésének mikéntjét **nem szabályozták** az Ör-ben. Az Möt. 32. § (2) bekezdés a.) pontja szerint az önkormányzati képviselő – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon – kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát.

5./ Az Ör. **nem rendelkezik** azokról az ügyekről, amelyekben a polgármester dönthet, amennyiben határozatképtelenség, vagy határozathozatal hiánya miatt 2 egymást követő alkalommal nincs döntés. A fenti szabályozásra az Möt. 68. § (2) bekezdése ad felhatalmazást.

6./ Az Ör. **nem rendelkezik** azon halaszthatatlan önkormányzati ügyekről, amelyekben a polgármester két ülés között dönthet, annak ellenére, hogy ezt az Möt. 68. § (3) bekezdése szabályozza.

7./ Az Ör. függelék tartalmaz, azonban a hatályos jogszabályok csak a melléklet megnevezést ismerik. Az 1. függelékben a képviselők felsorolása nem szükséges, törlése indokolt. A 2. és 3. függelékben lévő adatokat amennyiben továbbra is az SZMSZ-ben kívánják szabályozni, akkor mellékletbe kell áttenni. Felhívom továbbá a figyelmet arra, hogy az Ör. szöveges részében sem lehet utalni függelékre.

Felhívom továbbá figyelmét, hogy az Ör. felülvizsgálata a rendelet **érdemben** történő vizsgálatát jelenti, azaz a képviselő-testületnek **döntéshozatali kötelezettséget** keletkeztet. Ez jelentheti új rendelet alkotását, illetve módosítását is. Amennyiben a képviselő-testület úgy ítéli meg, hogy az Ör-t nem szükséges módosítani, a felülvizsgálat elvégzését – és annak megállapítását, hogy a változtatás nem szükséges – **határozatban** kell kimondani. A felülvizsgálat irányulhat arra is, hogy a képviselő-testület határozatában a módosítani kívánt rendelkezésekre ad utasítást a jegyzőnek és határidő kifizetésével felkéri a rendelettervezet elkészítésére.

A felülvizsgálattal kapcsolatos döntés meghozatala előtt legyenek figyelemmel arra is, hogy az Ör. a **hatályos jogszabályoknak megfelel-e**. Felhívom figyelmét, hogy Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény módosította az Möt-t 2019. július 10-i hatállyal, bővítve az át nem ruházható hatásköröket, valamint rendeletalkotási kötelezettséget is előírt a vagyonnal való gazdálkodás területén az ingó vagyon ingyenes átruházása tekintetében.

Garanciális jelentősége van annak, hogy a képviselő-testület a saját maga által elfogadott SZMSZ keretei között folytassa tevékenységét, ezért az Möt. 43. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségnek – ha az alakuló ülésen nem hoznak döntést – **minél előbb tegyenek eleget!**

Tájékoztatom, hogy 2019 áprilisában a Nemzeti Jogszabálytáron keresztül SOB/03/559-4/2019. ügyiratszámom jogszabályi összefoglalót küldtünk az SZMSZ-ek felülvizsgálatához, melyben összegyűjtöttük az Möt-nek az SZMSZ-ben szabályozandó kérdéskörökre vonatkozó rendelkezéseit.

Csatoltan megküldöm azokat a Kúriai, illetve még irányadó Alkotmánybírósági döntéseket, amelyek a működés, illetve annak szabályozásával összefüggésben keletkeztek.

Tisztelettel:

SOMOGY MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Marekné dr. Mészáros Ágnes

törvényességi felügyeleti szakügyintéző

Somogy Megyei Kormányhivatal

Hatósági Főosztály

Törvényességi Felügyeleti Osztály

Tel. : 82/502-635

Email. : meszaros.agnes@somogy.gov.hu

SOMOGY MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: SOB/03/559-4/2019.

Ügyintéző: Dr. Witzl Ferenc

Tel.: 82/795-091

Tárgy: Tájékoztató az
önkormányzatok szervezeti és
működési szabályzata
felülvizsgálatához

Hiv.szám: SOB/03/559-2/2019.

VALAMENNYI HELYI ÖNKORMÁNYZAT
CÍMZETES FŐJEGYZŐJE/JEGYZŐJE
részére

SZÉKHELYÉN

Tisztelt Címzetes Főjegyző/Jegyző Asszony/Úr!

A hivatkozott szám alatt már tájékoztatást adtunk a Somogy Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal) helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletével kapcsolatos 2019. évi ellenőrzési munkatervéről.

Jelen levelemben az önkormányzatok szervezeti és működési rendjét szabályozó rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) felülvizsgálatával kapcsolatos jogszabályi háttérrel nyújtunk tájékoztatást.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 43. § (3) bekezdése alapján: „ A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjukról.”

E rendelet megalkotása és felülvizsgálata során figyelemmel kell lenni egyrészről az Mötv. 53. § (1) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemekre, másrészről az Mötv. azon – az alábbiakban részletezett – törvényhelyeire, amelyek felhatalmazást adnak az önkormányzatok képviselő-testületei számára bizonyos tárgykörök SZMSZ-keretein belül történő szabályozására.

Az Mötv. 53. § (1) bekezdése szerint: „A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletben rendelkezik:

- a) az önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről;
- b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
- c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről;

Somogy Megyei Kormányhivatal

Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály

7400 Kaposvár, Nagy Imre tér 1., Levelezési cím: 7401 Kaposvár, Pf.: 281 Telefon: (82) 502 600 Fax: (82) 502 603
E-mail: hivatal@somogy.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy

- d) az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
- e) a nyilvánosság biztosításáról;
- f) a döntéshozatali eljárásról, a szavazás módjáról;
- g) a rendeletalkotásról és határozathozatalról;
- h) a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről;
- i) a közmeghallgatásról;
- j) az önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
- k) a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettségéről;
- l) a képviselő-testület bizottságairól.

1. Az önkormányzat hivatalos megnevezése, székhelye

A jogalkotó a vizsgált törvényhely a) pontjában egyértelmű szabályozási kötelezettséget határoz meg az önkormányzatok részére. Ennek során figyelemmel kell lenni az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény 52. § (1) bekezdésének l) pontjában foglaltakra, amely szerint a székhely a „képviselőtestület és szervei elhelyezésére szolgáló épület.”

Az önkormányzat székhelyével kapcsolatos rendelkezést tartalmaz még az Möt. 27. § (1a) bekezdése, amely szerint a megyei önkormányzat a székhelyét „a megyeszékhely település területén határozza meg.”

2. A képviselőtestület által átruházott hatáskörök

A képviselő-testület – figyelemmel az Möt. 53. § (1) b) pontjára – hatásköreinek átruházásáról az SZMSZ-ben rendelkezhet.

A jogalkotó a hatásköri címzettek körét az Möt. 41. § (4) bekezdésében határozta meg, amely szerint: „A képviselő-testület - e törvényben meghatározott kivételekkel - hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.”

2018. január 1-én lépett hatályba az Möt. 142/A. § (1) bekezdése, ennek értelmében: „A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó hatósági ügyben (a továbbiakban: önkormányzati hatósági ügy) a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a bizottságára, a társulására vagy a jegyzőre ruházhatja át.”

E szakaszban a jogalkotó egy szűkebb körben – az önkormányzati hatósági ügyek tekintetében – biztosítja a hatáskör átruházásának lehetőségét a képviselő-testület számára azzal, hogy ezt az adott tárgykört szabályozó rendeletében is megteheti. Célszerű ugyanakkor a könnyebb áttekinthetőség érdekében a hatáskörök egy helyütt – az SZMSZ-ben – történő szabályozása, míg a hatáskörök listája elhelyezhető az SZMSZ mellékletében.

Megjegyzendő, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) nem ismeri a „független” kifejezést, így a hatáskörök felsorolása csak mellékletben – vagy természetesen a normaszövegben – tekinthető jogszerűnek.

3. A képviselő-testület üléseinek összehívása, vezetése, a tanácskozás rendje

Az Möt. 45. §-a szerint „A képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról.”

Az Mötv. 74. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint a polgármester általános helyettese az alpolgármester, aki annak távolléte esetén helyettesítési jogkörben jogosult hatásköreinek gyakorlására.

A Mötv. a 45. §-ában egy sajátos helyzet rendezése tekintetében állapít meg szabályozási kötelezettséget a képviselő-testület részére, a polgármester és az alpolgármester egyidejű akadályoztatása esetére. Ebben az esetben „helyettesítetűk” kizárólag a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére terjedhet ki. A jogalkotó az ülés összehívására jogosult meghatározására (pl. korelnök, valamely bizottság elnöke), valamint az összehívás és a vezetés módjának megállapítására hatalmazza fel a képviselő-testületet. Elfogadható, hogy az SZMSZ nem állapít meg külön szabályt az összehívás és a vezetés mikéntjére, hanem utal az általános szabályokra.

Megjegyzendő, hogy a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére jogosultnak – adott esetben – lehet egyéb feladata is. Az Mötv. 69. § (2) bekezdésében - alpolgármester hiányában – e személy jogosult a polgármester e tisztségéről való lemondásáról szóló – a képviselő-testülethez intézett - írásbeli nyilatkozatának átvételére.

A tanácskozási rend szabályozásával kapcsolatban néhány SZMSZ esetében tapasztaltuk, hogy itt a képviselők által a testületi üléseken elvárt magatartási szabályokról és ezek megszegésekor az alkalmazandó szankciókról történik rendelkezés. Ennek szabályozására azonban nem itt, hanem az ülés rendjének fenntartása keretében kell rendelkezni, figyelemmel az Mötv. 53. § (1) bekezdés d) pontjának utolsó tagmondatára.

A tanácskozási rend szabályozása során felmerülhet például a hozzászólások sorrendjének meghatározása, a napirendi pontok tárgyalására, vagy a hozzászólások időtartamának korlátozása, az ismételt hozzászólás feltételekhez kötése stb.

Az Mötv. 44. §-a szerint a képviselő-testületnek évente legalább hat alkalommal kell ülést tartania, de az SZMSZ-ben ennél több ülés tartásáról történhet rendelkezés. Továbbá az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára. A letrakt alapján az SZMSZ-ben szabályozható a rendkívüli ülés tartásának feltételei.

4. Az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályok, az ülés rendjének fenntartása

Az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályok tekintetében a képviselő-testületnek nincs felhatalmazása arra, hogy a képviselők e minőségükben történő működésük kivételével egyéb, másutt tanúsítandó viselkedési szabályok betartását írja elő. [Ilyen szabályozást alkalmaz például a közszolgálati tisztviselők tekintetében a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 10. § (2) bekezdésében a munkaidőn kívül tanúsítandó közlisztviselői magatartás vonatkozásában].

Az ülés rendjének fenntartása érdekében alkalmazni kívánt szankciók meghatározása során – ahogy arra az Alkotmánybíróság is utalt – kiemelt figyelmet kell fordítani az olyan szabályozás elkerülésére, amely a képviselőt jogai gyakorlásában akadályozná, vagy éppen kizárná a képviselő-testület munkájából.

Az Mötv. 143. § (4) bekezdésének f) pontjában felhatalmazza a képviselő-testületet arra, hogy rendeletben határozza meg: *„az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek és tagnak, továbbá a tanácsnoknak járó tiszteletdíjat és természetbeni juttatást;”*

E jogszabályhelyen a jogalkotó kizárólag tiszteletdíj és természetbeni juttatás megállapítását teszi lehetővé a felsoroltak részére.

Az Mőtv. 33. §-ában foglaltak szerint: „Az e törvényben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő megállapított tiszteletdíját, természetbeni juttatását a képviselő-testület - a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak alapján - legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, megvonhatja. Ismételt kötelezettségszegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható.”

E törvényhelyen viszont arra kaptak felhatalmazást a tiszteletdíjat és természetbeni juttatást rendeletileg szabályozó képviselő-testületek, hogy az Mőtv-ben meghatározott kötelezettségeit megszegő képviselő tiszteletdíját és természetbeni juttatását az SZMSZ-ben megállapított módon csökkenthetik, vagy megvonhatják. Tehát a tiszteletdíj és természetbeni juttatás megállapításának lehetősége, valamint a képviselői kötelezettségszegés szankcionálása a helyi jogalkotás szintjén a jelzett módon elválik egymástól.

A joghátrány alkalmazása tekintetében a jogalkotó egy időkorlátot állapított meg, amely szerint a tiszteletdíj és a természetbeni juttatás csökkentése vagy megvonása legfeljebb tizenkét havi időtartamban fogadosítható. Ugyanakkor – ismételt kötelezettség szegés esetén – lehetőség van a szankció újbóli alkalmazására.

Az SZMSZ-ek eddigi vizsgálata során azt tapasztaltuk, hogy az önkormányzatok többsége csak a képviselő-testületi ülésekről történő igazolatlan távolmaradást értékelte a képviselői kötelezettség megszegéseként, holott az Mőtv. 32. § (2) bekezdés i) – k) pontjában meghatározott valamennyi magatartás ebbe a körbe tartozik.

5. A nyilvánosság biztosítása

Fontos társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy a nyilvánosság biztosításának követelménye az önkormányzati működés során a legteljesebb mértékben érvényesüljön. Ennek legfontosabb területe egyrészt a képviselő-testület ülése és az azokon történő részvétel, másrészt az ülésről készült adatok megismerésének lehetősége.

A vonatkozó szabályok megalkotása során tekintettel kell lenni az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben (a továbbiakban: Infotv.) foglaltakra, különös tekintettel a közérdekű adatok megismerésének és közzétételének szabályaira. Ebben a körben kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a nyilvános üléssel összefüggő dokumentumok (jegyzőkönyv, testületi döntések) nyilvánosságának biztosítására;
- a nyilvános ülés bárki számára nyitva álló helyen történő megtartására;
- a nyilvános ülésen állampolgárként való megjelenés során a képviselők által leadott szavazatok megismerésére;
- az ülésről készült hang-vagy képfelvételek megismerésének lehetővé tételére.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa is kifejtette, hogy „a választópolgári kontroll gyakorlásának ellehetetlenítését jelenti az a szabályozás, amely aránytalan erőfeszítést követel meg a választópolgártól ahhoz, hogy a nyilvános működésből eredő jogait gyakorolja.”

6. A döntéshozatali eljárás, a szavazás módja

Az Mőtv. 48. § (1) – (4) bekezdésében rendelkezik a képviselő-testület által hozható döntésekről és a szavazás módjáról, amely szerint:

“(1) A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza.

“(2) A nyílt szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.

(3) A képviselő-testület név szerint szavaz az önkormányzati képviselők egynegyedének indítványára, továbbá név szerinti szavazást rendelhet el a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben. Ugyanazon döntési javaslat esetében egy alkalommal lehet név szerinti szavazást javasolni. Nem lehet név szerinti szavazást tartani a bizottság létszáma és összetétele tekintetében, valamint a tanácskozássok lefolytatásával összefüggő (ügyrendi javaslatot tartalmazó) kérdésekben. A név szerinti szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik."

(4) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon tiltkos szavazást tarthat a 46. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben."

Néhány SZMSZ rendelkezik „ügyrendi kérdésről” vagy „ügyrendi javaslatról”, ami nem kifogásolható, hiszen ennek szabályozására felhatalmazása van a képviselő-testületnek (jellemezően az ülés lefolytatásával összefüggésben, például a jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása során). Az ilyen kérdés vagy javaslat alapján döntés – egyszerű többséggel - csak határozati formában hozható, amely viszont formailag semmiben sem tér el egy érdemi kérdésben hozott határozattól. Vagyis ezeket a döntéseket is sorszámmal kell ellátni és szerepeltetni kell a határozatokról vezetett nyilvántartásban.

A nyílt szavazás módjait a törvény nem részletezi, az történhet szavazatszámiláló rendszer használatával vagy kézfeltartással, illetve a képviselők egynegyedének az indítványára, és az SZMSZ-ben meghatározott esetekben és módon név szerinti szavazással. A nyílt szavazás módját az SZMSZ-ben szabályozni kell.

Tiltkos szavazás csak az Möt. 46. § (2) bekezdésében meghatározott ügyekben tartható, annak köre nem bővíthető sem az SZMSZ-ben, sem ad hoc döntéssel, a rendeletalkotási felhatalmazás csak a tiltkos szavazás módjának a meghatározására vonatkozik.

A tiltkos szavazás két kötelező esetét határozza meg a törvény. Az Möt. 74. § (1) bekezdés alapján az alpolgármester választás esetére és a 76. § d) pontja alapján, ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, tiltkos szavazással, minősített többséggel az alpolgármester megbízását visszavonja.

A döntéshozatali eljárás szabályaival összefüggésben feltétlenül említést kell tenni a kizárási szabályokról. A jogalkotó e tekintetben – az Möt. 49. § (2) bekezdésében – a kizárási ok érintett képviselő általi bejelentésének elmulasztása miatt alkalmazandó szankciók SZMSZ-ben történő meghatározására hatalmazza fel a képviselő-testületet. Természetesen e jogkövetkezmények – ahogy az már a 4. pontban is rögzítésre került – nem korlátozhatják a képviselőt e minőségében őt megillető jogok gyakorlásában (pl. az ülésterem elhagyására kötelezés).

Rögzíthető ugyanakkor a személyes érintettségére vonatkozó bejelentési kötelezettségét elmulasztó képviselői tiszteletdíjának meghatározott ideig történő csökkentése. Javasolt továbbá az eljárási szabályok rögzítése is, például a vizsgálatot valamely bizottság jogosult lefolytatni, a bejelentési kötelezettség fennállásáról a képviselő-testület a vizsgálat lefolytatását követően külön határozatban dönt.

Az Möt. 47. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület döntéseit egyszerű vagy minősített többséggel hozza. A jogalkotó az Möt. 50. §-ában lehetőséget biztosít a képviselő-testület számára arra, hogy SZMSZ-ében az e törvényhelyen meghatározottakhoz képest tovább bővítse a minősített többségű döntést igénylő ügyek körét.

7. Rendeletalkotás, határozathozatal

Az önkormányzati rendeletekkel kapcsolatos legalapvetőbb szabályokat az Alaptörvény, az Möt., valamint a Jat. tartalmazza.

Az Mötv. vonatkozó rendelkezéseit a jogalkotó a törvény 51. § (1) – (5) bekezdésében rögzítette. Az 51. § (2) bekezdése szerint: *„Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott - módon ki kell hirdetni. A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi.”*

A polgármester és a jegyző által hitelesített rendelet kihirdetése annak érvényességi kelléke, amelynek hiányában joghatás kiváltására nem alkalmas. A rendelet kihirdetése történhet – főszabályként - a képviselő-testület hivatalos lapjában, amely kivételes jelleggel, de előfordul megyénkben. Ebben az esetben a kiadványnak tartalmaznia kell a rendelet teljes szövegét, mert csak a hivatalos lapban megjelent szöveg tekinthető hitelesnek. A kihirdetés e módjának alkalmazásakor az SZMSZ-ben rögzíteni szükséges a rendeletek hivatalos lapban való megjelenésének tényét.

A hivatkozott törvény alapján a kihirdetés másik lehetséges formája a *„helyben szokásos”* mód, amelyet az SZMSZ-ben kell konkretizálni. E tekintetben tipikusnak mondható az önkormányzat hirdetőtáblájára történő kifüggesztés.

Fontos, hogy a saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzétegye. Az Infotv. 37. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kötelezettség alapján az önkormányzatnak – mint közfeladatot ellátó szervnek – elektronikus közzétételi kötelezettsége van a törvény 1. mellékletében rögzített adatok vonatkozásában. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökének NAIH-419-2/2014/V, számú állásfoglalása alapján a képviselő-testületek döntései – tehát az önkormányzati rendeletek is – a közzétételi kötelezettség körébe esnek. Így ezeket illetően elfogadható, hogy a tényleges közzététel az Nemzeti Jogszabálytár pontos linkjére való átirányítással történik. Ebben az esetben ezt kell az SZMSZ-ben szabályozni.

Az Mötv. 1. § 3. pontja alapján: *„képviseelő-testület határozata: normatív határozat és egyedi határozat.”* A normatív határozat közzététele tekintetében az Mötv. az 51. § (2) – (3) bekezdésében foglaltakat rendeli alkalmazni, tehát a *normatív határozatot* a képviselő-testület hivatalos lapjában, vagy a helyben szokásos módon kell közzétenni, továbbá a saját honlappal rendelkező önkormányzat a honlapján is köteles közzétenni, amely feladatok végrehajtásáért a jegyző felelős. Értelemszerűen szükséges a leírtak SZMSZ-ben történő szabályozása.

A rendeletalkotással összefüggésben szükséges megemlíteni az Mötv. 32. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott szabályozási kötelezettséget, amely szerint a *települési képviselő: „a képviselő-testület ülésén - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon - kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát;”*

A települési képviselőt megillető jogok közül kiemelkedik a döntés - kezdeményezési jogosultság, amely a képviselő-testület ülésén gyakorolható. Az ezzel kapcsolatos indítvány alaki kötöttség nélküli, szóban és írásban egyaránt megtehető.

8. A képviselő-testület ülésének jegyzőkönyve

A képviselő-testület üléséről készült jegyzőkönyvvel kapcsolatos szabályokat az Mötv. 52. § (1) – (3) bekezdése határozza meg. A törvényhely (1) bekezdése taxatív formában rögzíti a jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeit.

Az a) pont alapján a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az ülés helyét. Ez jellemzően az önkormányzat székhelye, de a helyi szabályozás szintjén absztrakt módon nem célszerű kizárni a székhelyen kívüli ülésezés lehetőségét, hiszen – elsősorban kisebb önkormányzatok esetében – objektív okokból előállhat olyan helyzet, hogy a korábbi helyszín ülésezésre alkalmatlanná válik, egyéb megfelelő helyszín pedig nincs a településen.

Az f) pont a szabályozás tárgyává teszi az előterjesztéssel összefüggő rendelkezéseket. Tekintettel arra, hogy az előterjesztés fogalmának meghatározását a hatályos jog nem végezte el, ez az önkormányzati SZMSZ –ben szabályozandó kérdéssé vált. A definiálás után célszerű szabályozni a benyújtandó dokumentum formai követelményeit, a benyújtásra jogosultak körét, a tartalmi követelményeket stb. Javasolt, hogy az előterjesztés tartalmazzon döntés tervezetet (határozati javaslat), amit a jegyző törvényességi szempontból felülvizsgált.

A vizsgált jogszabályhely g) pontjának utolsó fordulata szerint a jegyzőkönyvnek tartalmaznia szükséges „az ülésen elhangzottak lényegét”. A jegyzőkönyvek ellenőrzése során ugyanakkor tapasztaljuk, hogy a képviselők bizonyos esetekben kérik az elhangzottak szó szerinti jegyzőkönyvi rögzítését. Tekintettel arra, hogy az Möt. 51. § (1) bekezdésében a képviselő-testület üléséről készült jegyzőkönyv tartalmi elemeinek meghatározása taxatív módon történik, s itt nincs rendelkezés szó szerinti jegyzőkönyvről, erre tekintettel ilyen jegyzőkönyv készítésének akár SZMSZ-ben történő lehetővé tétele aggályos.

9. A közmeghallgatás

A közmeghallgatásról az Möt. 54. §-a rendelkezik. Fontos kiemelni, hogy e jogintézmény nem keverendő össze az Möt. 53. § (3) bekezdésében nevesített egyéb települési fórumokkal (pl. falugyűlés). A vonatkozó törvényi indokolás szerint ugyanis: *„A képviselő-testület évente legalább egyszer – előre meghirdetett – közmeghallgatást tart. A jogintézmény azt a célt szolgálja, hogy a választópolgárok e nyílt testületi ülésen közvetlenül intézhessenek kérdéseket a testülethez, javaslatokat tegyenek.”*

A közmeghallgatás e szerint nyilvános képviselő-testületi ülésnek minősül, így ennek figyelembe vételével kell a vonatkozó szabályozást az SZMSZ-ben elvégezni.

10. Az önkormányzat szervei, jogállásuk, feladataik

Az Möt. 41. § (2) bekezdése értelmében: *„Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.”*

Ebben a körben alapvető az 57. § (1) bekezdése szerinti szabályozás: *„A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait. Az alakuló vagy az azt követő ülésen a polgármester előterjesztésére köteles megválasztani a törvény által kötelezően létrehozandó és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságait. A száz főt meg nem haladó lakosú településen a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el. Az ezer főt meg nem haladó lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja. A bizottság tagjává nem önkormányzati képviselő tag is választható. A nem önkormányzati képviselő tag jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek az önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.”*

A képviselő-testület széleskörű felhatalmazással rendelkezik a bizottsági szervezet kialakítása tekintetében, hiszen a törvény csak annak kereteit határozza meg, amelyen belül a képviselő-testület szabadon dönthet valamely bizottság létrehozásáról, létszámáról, a hatáskörök esetleges átruházásáról.

A képviselő-testületek döntési lehetőségét valamilyen szinten behatárolja az, hogy a törvény elrendelheti meghatározott bizottságok megalakítását. Így az Möt. 57. § (2) bekezdése alapján a kétezernél több lakosú településen kötelező pénzügyi bizottság létrehozása, továbbá e szakaszban történik rendelkezés arról is, hogy meg kell határozni a vagyonyintézkedések vizsgálatát, valamint azok nyilvántartását és kezelését végző bizottságot. A képviselő-testület e

feladatok ellátására létrehozhat egy külön bizottságot, de ha valamely más bizottság feladatkörébe is utalhatja azok ellátását. E tekintetben további szabályokról alapít meg a jogalkotó az MÖtv. 39. §-ában. Fontos megjegyezni – s erre az SZMSZ vonatkozó szabályai megalkotásánál is fokozott figyelmet kell fordítani –, hogy a vagyonyilatkozatok átvételével kapcsolatos bizottsági ülés nyilvános. Ebben a körben zárt ülés tartására az MÖtv. 46. § (2) bekezdése a) pontjának utolsó fordulatában meghatározott eljárás esetén van lehetőség, tehát akkor, amikor az érintett bizottság által már nyilvántartásba vett vagyonyilatkozat tartalma tekintetében érkezik bejelentés.

Figyelemmel az MÖtv. 37. § (1) bekezdésében foglaltakra meg kell határozni azt a bizottságot is, amely az összeférhetlenséggel kapcsolatos feladatokat látja el.

Az SZMSZ-ek eddigi vizsgálata során az a tapasztalat, hogy az említett két feladat ellátását jellemzően az ügyrendi, vagy/és jogi bizottságok hatáskörébe utalták a képviselő-testületek.

Az MÖtv. 57. § (2) bekezdésének utolsó mondata szerint: *„Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti, amelynek feladat-és hatáskört állapíthat meg.”*

Ilyen rendelkezést tartalmaz a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83. § (1) bekezdése, amely alapján a három vagy annál több nevelési-oktatási intézményt fenntartó települési önkormányzat köznevelési ügyekkel foglalkozó bizottságot létesít és működtet.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nektv.) 10. § (9) bekezdése alapján: *„a helyi önkormányzat képviselő-testülete a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezésére a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hoz létre, vagy e feladattal megbízza valamely bizottságát. A nemzetiségi ügyekkel foglalkozó bizottságban a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testület kijelölt tagja részt vehet és a napirendi pontokhoz hozzászólhat.”* E bizottság megalakítása tehát csak akkor kötelező, ha ezt a nemzetiségi önkormányzat testülete kezdeményezi.

Az MÖtv. 57. § (3) bekezdésében lehetőséget ad arra is, hogy a képviselő-testület egyes önkormányzati feladatra, feladat ellátásnak időtartamára ideiglenes bizottságot hozzon létre. E bizottságok tekintetében a törvény nem tartalmaz további előírásokat, amelyből az a következtetés vonható le, hogy az ún. „állandó bizottságokra” vonatkozó szabályokat kell alkalmazni e bizottságok tekintetében is.

Az MÖtv. 59. § (2) bekezdése szerint: *„A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.”*

Amennyiben a képviselő-testület az SZMSZ-ben meghatároz olyan előterjesztést, amelyet kizárólag a bizottság nyújthat be, akkor ebben az esetben az előterjesztés elkészítése, szakmai kimunkálása a bizottság feladata, az úgy előadója a képviselő-testületi ülésen pedig annak elnöke, vagy valamely tagja.

A bizottságok feladatköréről az MÖtv. 59. § (1) bekezdésében történik rendelkezés. Ebből következően – figyelemmel az előző bekezdésben foglaltakra is – a bizottságok a képviselő-testület javaslattevő, döntés-előkészítő, véleményalkotó szerveként határozhatók meg. Ugyanakkor – kifejezett törvényi tilalom hiányában – nincs akadálya annak, hogy a képviselő-testület ellenőrzési jogkört biztosítson valamely bizottsága számára, hiszen ilyen jogköre egyrésztől van a pénzügyi bizottságnak (MÖtv. 120. §), másrésztől a vagyonyilatkozatokkal kapcsolatos feladatok ellátására létrehozott bizottságnak is [MÖtv. 39. § (3) bekezdés első mondata].

Településrészi önkormányzat

Az Möt. 62. § (1) bekezdése értelmében: *„A képviselő-testület - szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint - valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot (részönkormányzat) hozhat létre települési képviselőkől és más, az adott településrészen élő választópolgárokból.”*

A részönkormányzat e törvényhely (2) bekezdésében meghatározott állító rendelkezés alapján közhatalmi jogosítványokkal nem rendelkezhet.

Részönkormányzat létrehozatala során fokozott figyelmet szükséges fordítani a (4) bekezdésben foglaltakra, hiszen az itt rögzített utaló szabályból következően a testületi tagok többségének települési képviselőnek kell lennie, valamint a testület elnökének is csak képviselő választható meg.

11. A jegyző jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettsége

Az Möt. 53. § (1) bekezdés k) pontja szerint a képviselő-testület az SZMSZ-ben rendelkezik a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, továbbá a jogszabálysértő működés jelzésére irányuló kötelezettségéről. A szignalizációs kötelezettség – figyelemmel az Möt. 81. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra – a képviselő-testület valamennyi szerve és a polgármester valamennyi jogszabálysértő döntése tekintetében fennáll.

E tevékenység a jegyző kötelező feladata, egyfajta előzetes – a közigazgatási rendszerbe beépített - törvényességi szűrő annak érdekében, hogy az esetleges jogszabálysértésekre minél előbb fény derüljön. Alakszerűséghez nincs kötve, tehát szóban és írásban egyaránt előterjeszhető. Jelentőségét mutatja, hogy az Möt. 52. § (1) bekezdésének k) pontja alapján a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvében szerepeltetni kell.

12. A jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége

Az Möt. 82. § (3) bekezdése szerint: „A jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetére - legfeljebb hat hónap időtartamra - a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a jegyzői feladatok ellátásának módjáról.”

A fenti tisztségek egyidejű betöltetlensége esetén az önkormányzat SZMSZ-ében foglaltak szerint kell eljárni, tehát belső helyettesítéssel lehet a helyzetet megoldani. Fontos, hogy akkor is rendelkezni kell a helyettesítés rendjéről, ha van aljegyző, ugyanis szabályozni az Möt. szerint mindkettőjük tartós akadályoztatása vagy állásuk egyidejű betöltetlensége esetén is kell. Csak akkor elfogadható a szabályozás, ha a képesítési és alkalmazási feltételeknek megfelelő hivatali köztisztviselőről- a beosztására való utalással - történik rendelkezés.

13. A Nektv.-ből eredő szabályozási kötelezettség

A Nektv. 10. § (6) bekezdése alapján: *„A helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, megyében működő*

- a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal,*
- b) nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.”*

A nemzetiségi önkormányzattal történő együttműködés megvalósítása tekintetében mérvadó rendelkezéseket a Nektv. 80. § (1) – (3) bekezdésében határozta meg a jogalkotó.

A konkrét együttműködési kötelezettséget (2) bekezdés tartalmazza amely szerint: *„Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségének teljesítése érdekében a helyi önkormányzat harminc napon belül biztosítja a*

rendeltetészerű helyiséghasználatot. A települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodást köt. A megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni. A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül."

Tájékoztatom, hogy az ellenőrzés részét fogja képezni a Jat., a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019.(III.13.) IM rendelet rendelkezései jogszabályszerű alkalmazásának vizsgálata is.

A jogszabályszerkesztési előírások közül - figyelemmel arra, hogy ezen anyaggal párhuzamosan SOB/03/916/2019. ügyiratszám alatt egy tájékoztató kerül kiküldésre a jogszabályszerkesztést érintő, 2019. március 15-vel hatályba lépett jogszabályváltozásokról - most csak a bevezető rész jogszabályszerű meghatározását emelem ki.

A képviselő-testület az SZMSZ-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk 1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva alkotja meg.

Kaposvár, 2019. április. 11.

Tisztelettel:

dr. Neszményi Zsolt
kormány megbízott nevében és megbízásából:

Segédlet az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatának felülvizsgálatához

Irányadó jogszabályok:

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény. (a továbbiakban: Mötv.)
2. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.)
3. A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: IRM.)
4. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv. tv)
5. A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)

I. Általános tudnivalók

Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) a mindenkori képviselő-testület és szervei működésének részletes szabályait tartalmazza, emiatt indokolt, hogy azt az önkormányzati választást követően megalakult új képviselő-testület a saját maga által kialakítani kívánt gyakorlathoz igazítsa. A rendelet felülvizsgálata, új rendelet megalkotása során a gyakorlati szempontokon túl figyelemmel kell lenni a kötelező tartalmi elemek kifejtése során a jogszabályi előírásokra, továbbá meg kell vizsgálni, hogy mely nem kötelező elemek szabályozása célszerű és melyek elengedhetetlenek a testületi működés hatékonyabbá és gördülékenyebbé tétele érdekében.

Az szmsz felülvizsgálatát minden választási ciklus kezdetén el kell végezni az **Mötv. 43. § (3) bekezdése alapján**, amely szerint a **képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen** e törvény szabályai szerint **megalkotja vagy felülvizsgálja** szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét.

A képviselő-testület a felülvizsgálati kötelezettségének háromféle módon tehet eleget:

- az szmsz tárgyalását napirendjére tűzi, **felülvizsgálja, de nem módosítja** azt, mert mind szervezeti felépítési, mind működésbeli, szempontok alapján is megfelelőnek találja azt a további munkájához, mindezekon túl jogharmonizációt sem igényel,
- ha az szmsz szabályozása csak kis mértékben tér el az elképzeléseitől, és/vagy csak jogharmonizációs változtatások szükségesek, **módosítja** azt,
- amennyiben a hatályos szmsz-ben olyan sok a változtatást igénylő szabályozás, amely indokolja a rendelet hatályon kívül helyezését, a testület **új rendeletet alkot**.

A szmsz felülvizsgálata során az **Mötv. előírásai mellett figyelembe kell venni az Alaptörvény és a Jat. szabályait is**, amelyek részletes ismertetésére nem térünk ki, csupán néhány alapvető, a rendeletek felülvizsgálata során tapasztalt problémára hívjuk fel a figyelmet.

1. Rendelet megjelölése

A rendelet megjelölésében a rendelet kihirdetésének napját kell szerepeltetni (hónapját római számmal és napját arab számmal), **nem pedig a testületi ülés, vagy a hatályba lépés napját.**

2. Jogalkotói, hatáskör, feladatkör meghatározása

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének a) és d) pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot, továbbá meghatározza szervezeti és működési rendjét.

Az Alaptörvény hivatkozott cikkének (2) bekezdése szerint az önkormányzat

- törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére (eredeti jogalkotói hatáskörben), illetve
- törvényben kapott felhatalmazás alapján (származékos hatáskörben)

önkormányzati rendeletet alkot.

A fentiekből következően tehát a helyi önkormányzat szervezeti rendszerének és működési rendjének meghatározásának joga az Alaptörvényből ered, ebből kifolyólag az önkormányzat az szmsz-ét az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott, eredeti jogalkotói hatáskörében az Alaptörvény 32. cikke (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva alkotja meg.

3. Hatálybalépés meghatározása

Az szmsz hatálybalépésének meghatározásakor figyelemmel kell lenni a Jat. 7. § (1) bekezdésére, mely szerint *a jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet, a (2) bekezdés alapján, ha a szabályozás célja másként nem érhető el, a jogszabály hatályba lépésének napja a kihirdetés napja is lehet, ebben az esetben a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, mely nem előzheti meg a kihirdetés időpontját.*

Abban az esetben, ha a módosított, vagy új SZMSZ rendelkezéseit (pl.: bizottság, alpolgármester esetében) már az adott ülésen alkalmazni szeretnék, úgy a rendelet hatálybalépésének időpontját óra perc szerint határozzák meg, mely csak a kihirdetést követő időpont lehet (pl.: „Ez a rendelet 2019. október 22. napján 14 óra 30 perckor lép hatályba.”).

A gyakorlatban a jegyző, a módosítás, vagy az új rendelet-tervezet elfogadását követően a rendeletet írásba foglalja, számozza, majd a polgármester és a jegyző aláírja, végül ellátják bélyegzőlenyomattal. Ezt követően a rendeletet a jegyző a helyben szokásos - SZMSZ-ben megjelölt - módon az ülés szünetében kihirdeti. A hatálybalépés - szabályszerűen meghatározott - időpontja ezen aktust követő időpont lehet.

II. A szervezeti és működési szabályzat tartalmi elemei

Az SZMSZ kötelező tartalmi elemeit az Möt. 53. § (1) bekezdése az alábbiak szerint állapítja meg:

A képviselő-testület a működésének részletes szabályait az Möt. 53. § (1) bekezdése alapján az SZMSZ-ről szóló rendeletében határozza meg. Ebben rendelkezik:

- a) az önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről;
- b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
- c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről;
- d) az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
- e) a nyilvánosság biztosításáról;
- f) a döntéshozatali eljárásról, a szavazás módjáról;

- g) a rendeletalkotásról és határozathozatalról;
- h) a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről;
- i) a közmeghallgatásról;
- j) az önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
- k) a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettségéről;
- l) a képviselő-testület bizottságairól.

Mindezen túl az Möt. az alábbi esetekben is rendelkezik az SZMSZ-ben történő szabályozási kötelezettségekről, valamint lehetőségekről.

1. A polgármester és az alpolgármesteri poszt egyidejű betöltetlensége, tartós akadályoztatása

A képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére az SZMSZ rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról (45. §).

A képviselő-testületnek szabályozási kötelezettsége van a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége és tartós akadályoztatásukra vonatkozóan, hogy ki hívhassa össze és milyen módon a képviselő-testület ülését, valamint milyen módon vezesse az ülést az arra felhatalmazott. (célszerű, ha nem állapít meg külön szabályt az összehívás és az ülés vezetés módjára, hanem utal az SZMSZ-ének az általános szabályaira)

2. A szavazás

48. § (1) A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza.

(2) A nyílt szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.

(3) A képviselő-testület név szerint szavaz az önkormányzati képviselők egynegyedének indítványára, továbbá név szerinti szavazást rendelhet el a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben. Ugyanazon döntési javaslat esetében egy alkalommal lehet név szerinti szavazást javasolni. Nem lehet név szerinti szavazást tartani a bizottság létszáma és összetétele tekintetében, valamint a tanácskozások lefolytatásával összefüggő (ügyrendi javaslatot tartalmazó) kérdésekben. A név szerinti szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.

(4) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon titkos szavazást tarthat a 46. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben.

A nyílt szavazás történhet szavazatszámológó rendszer használatával vagy kézfeltartással, illetve a képviselők egynegyedének az indítványára, és az SZMSZ-ben meghatározott esetekben és módon név szerinti szavazással. A nyílt szavazás módját az SZMSZ-ben szabályozni kell.

Titkos szavazás csak az Möt. 46. § (2) bekezdésében meghatározott ügyekben tartható, annak köre nem bővíthető. A rendeletalkotási felhatalmazás csak a titkos szavazás módjának a meghatározására vonatkozik. A titkos szavazás két kötelező esetét határozza meg az Möt. Az Möt. 74. § (1) bekezdése alapján az alpolgármester választása és a 76. § (d) pontja alapján, ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

3. A képviselő-testület döntéshozatalából történő kizárás

A képviselő-testület az SZMSZ-ében meghatározza a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit [49. § (2) bekezdés].

E szakasz alapján a képviselő-testület köteles a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának a szankcióját az SZMSZ-ében meghatározni. Pl. aki személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettségét elmulasztja képviselői tiszteletdíja meghatározott ideig csökkentésre kerülhet. Javasolt az eljárási szabályok rögzítése is pl. a vizsgálatot valamely bizottság jogosult lefolytatni, a bejelentési kötelezettség fennállásáról a képviselő-testület a vizsgálat lefolytatását követően külön határozatban dönt.

4. Minősített többséggel meghozandó döntések

Minősített többség szükséges a 42. § 1., 2., 5., 6., 7. és 16. pontjában foglalt, továbbá a törvényben és az SZMSZ-ben **meghatározott ügyek eldöntéséhez**, az önkormányzati képviselő kizárásához, az összeférhetetlenség, valamint a méltatlanság megállapításához, a képviselői megbízatás megszűnéséről való döntéshez, valamint a 46. § (2) bekezdés c) pontja szerinti zárt ülés elrendeléséhez (50. §).

A képviselő-testület szervezeti- és működési szabályzatában meghatározhat további ügyeket, amelyhez minősített többségű döntés szükséges.

5. Az önkormányzati rendelet kihirdetése

Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos - az SZMSZ-ben **meghatározott módon ki kell hirdetni.** A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a kormányhivatalnak, és a kormányhivatal továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek [51. § (2) bekezdése].

6. A jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeinek bővítése

Mötv. 52. § (1) bekezdése:

A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza:

- a) a testületi ülés helyét;
- b) időpontját;
- c) a megjelent önkormányzati képviselők nevét;
- d) a meghívottak nevét, megjelenésük tényét;
- e) a javasolt, elfogadott és tárgyalni napirendi pontokat;
- f) az előterjesztéseket;
- g) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, továbbá az ülésen elhangzottak lényegét;
- h) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát;
- i) a döntéshozatalban résztvevők számát;
- j) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát;
- k) a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését;

- l) a szavazás számszerű eredményét;
m) a hozott döntéseket és
n) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottakat.

Pl. ha a képviselő-testület jegyzőkönyv hitelesítőket választ, úgy a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a jegyzőkönyv hitelesítők aláírását is.

7. Az önszerveződő közösségek tanácskozási jogának biztosítása

A képviselő-testület az SZMSZ-ében határozza meg, **mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körükben tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein, továbbá azoknak a fórumoknak a rendjét (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, az egyesületek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják.** Ezek állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet [53. § (3) bekezdése].

8. A képviselő-testület bizottsági szervezetének kialakítása

Mötv. 57. § (1) bekezdése:

A képviselő-testület az SZMSZ-ében határozza meg **bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait.** Az alakuló vagy az azt követő ülésen a polgármester előterjesztésére köteles megválasztani a törvény által kötelezően létrehozandó és az SZMSZ-ében meghatározott bizottságait. **A száz főt meg nem haladó lakosú településen a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el, vagyis bizottság választására nem kerülhet sor.** Az ezer főt meg nem haladó lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja. A bizottság tagjává nem önkormányzati képviselő tag is választható. A nem önkormányzati képviselő tag jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek az önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.

Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti, amelynek feladat- és hatáskört állapíthat meg.

A képviselő-testület egyes önkormányzati feladatok ellátásának időtartamára ideiglenes bizottságot hozhat létre [Mötv. 57. § (3) bekezdés].

Ezek létrehozására az állandó bizottságok létrehozatalára vonatkozó szabályok az irányadók.

Kötelezően létrehozandó bizottságok megalakítása, erről történő rendelkezés:

A képviselő-testület az SZMSZ-ében határozza meg a **bizottsági szervezetét, az egyes bizottságok tagjainak a számát, a bizottságok feladat-és hatáskörét, valamint működésük szabályait.**

Kötelező pénzügyi bizottság létrehozása az **Mötv. 57. § (2) bekezdés** alapján a kétezernél több lakosú településen. E szakasz előírja továbbá, hogy meg kell határozni azt a bizottságot amely a **vagyonnyilatkozatok vizsgálatát végzi,** amely gondoskodik azok nyilvántartásáról, kezeléséről és őrzéséről.

A képviselő-testület e feladat ellátására létrehozhat egy külön bizottságot, vagy valamely más bizottság feladatkörébe utalhatja ezen feladat ellátását. **Meg kell határozni továbbá azt a bizottságot is mely az összeférhetetlenséggel kapcsolatos feladatokat ellátja.**

Az Njtv. 10.§ (9) bekezdés alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezésére a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hoz létre, vagy e feladattal megbízza valamely bizottságát. A nemzetiségi ügyekkel foglalkozó bizottságban a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testület kijelölt tagja részt vehet és a napirendi pontokhoz hozzászólhat.

Az Nkt. 83. § (1) bekezdés alapján a három vagy annál több nevelési-oktatási intézményt fenntartó települési önkormányzat köznevelési ügyekkel foglalkozó bizottságot létesít és működtet.

A bizottsági struktúrán túl az SZMSZ-ben kell meghatározni:

- az egyes bizottság tagjainak létszámát,
- bizottság(ok) összetételét, (a települési képviselő, nem képviselő tagok arányát),
- bizottság(ok) által ellátandó feladatokat, az átruházott hatásköröket,
- működésük szabályait.

A bizottság megszüntetése, létszámának a megváltoztatása, feladat-és hatáskör változása esetén az SZMSZ-t módosítani szükséges.

A képviselő-testület az SZMSZ-ében határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek [59. § (2) bekezdés].

9. Településrészi önkormányzat

A képviselő-testület – az SZMSZ-ben meghatározottak szerint - valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot (részönkormányzat) hozhat létre települési képviselőkből és más, az adott településrészen élő választópolgárokból [62. § (1) bekezdése].

A képviselő-testület az SZMSZ-ében dönt a részönkormányzat létrehozásáról és állapítja meg a szervezetére, működésére, feladat-és hatáskörére vonatkozó szabályokat. A részönkormányzat szervezetére, működésére és tagjaira a bizottságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

10. A polgármesternek a képviselő-testülettel összefüggő feladat-és hatáskörei

Amennyiben a képviselő-testület - határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt - két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben - a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével - döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja [68. § (2) bekezdése].

A polgármester csak az SZMSZ-ben meghatározott ügyekben élhet az e szakaszban megfogalmazott hatáskörrel. Az SZMSZ-beli szabályozás esetén ügyelni kell arra, hogy ebben a körben a képviselő-testület Möt. 42. §-ában meghatározott - át nem ruházható - hatáskörei nem szerepelhetnek.

A polgármester a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan – az SZMSZ-ben meghatározott - a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben [68. § (3) bekezdés].

11. Jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk:

A jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén - **legfeljebb hat hónap** időtartamra az SZMSZ rendelkezik a jegyzői feladatok ellátásának módjáról [82. § (3) bekezdése].

12. Az önkormányzati képviselő rendeletalkotási és határozathozatali kezdeményezésének szabályozása:

A rendeletalkotás és a határozathozatal szabályozása az Möt. 53. § (1) bekezdés g) pontja alapján kötelező, ezen belül külön nevesítésre kerül, hogy az önkormányzati képviselő a képviselő-testület ülésén – az SZMSZ-ben meghatározott módon - kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát.

13. A képviselői kötelezettségek megszegésének következménye:

Az Möt.-ben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselővel szemben megállapított tiszteletdíjat, természetbeni juttatást a képviselő-testület – az SZMSZ-ben meghatározottak szerint - **legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, megvonhatja.** Ismételt kötelezettségzegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható (Möt. 33. §).

A képviselő köteles:

- a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni;
- eskütételét követően három hónapon belül köteles részt venni a kormányhivatal által szervezett képzésen;
- köteles kapcsolatot tartani a választópolgárokkal, akiknek évente legalább egy alkalommal tájékoztatást nyújt képviselői tevékenységéről [Möt. 32. § (2) bekezdés i) – k) pont].

(Például önkormányzati rendeletben meghatározható, hogy ha három egymást követő testületi ülésen a képviselő nem jelenik meg és távolmaradását nem menti ki, úgy a 3 havi időtartamra járó tiszteletdíjának csak a 70 %-ára lesz jogosult).

14. A polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezése

A polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezését a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában feltünteti.

15. Az Njtv.-ből eredő szabályozási kötelezettség:

Nek.tv 10. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat SZMSZ-e részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, megyében működő

- a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal,
- b) nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.

80. § (1) A települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív

végrehajtási feladatok ellátásáról. Az önkormányzati működés feltételei és az ezzel kapcsolatos végrehajtási feladatok:

- a) a helyi nemzetiségi önkormányzat részére annak saját székhelyén havonta igény szerint, de **legalább harminckét órában**, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használata, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek viselése;
- b) a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása;
- c) a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, a testületi ülések jegyzőkönyveinek és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;
- d) a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása;
- e) a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási, iratkezelési feladatok ellátása;
- f) a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása, és
- g) az a)-f) pontban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó költségek viselése a helyi nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználati költségeinek kivételével.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségének teljesítése érdekében a helyi önkormányzat harminc napon belül biztosítja a rendeltetésszerű helyiséghasználatot. A települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodást köt.

A megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni. A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat az SZMSZ-ében rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.

III. Egyéb javaslatok a szabályozásra

- a) a képviselő-testület működésére vonatkozóan indokolt a képviselő-testületi ülések számának meghatározása, amennyiben a törvényben meghatározott évi minimum 6 ülésnél több ülés tartását írja elő a testület, illetve azt, hogy milyen esetekben tart rendkívüli ülést, és ennek mi az eljárásrendje;
- b) a tanácskozási joggal meghívandók köréről javasolt rendelkezni;
- c) a polgármester jogállásának szabályozása során rendelkezni kell arról, hogy a polgármester e tisztségét foglalkoztatási jogviszonyban vagy társadalmi megbízatásban látja el.
Társadalmi megbízatású polgármester esetén meg kell határozni a polgármester hivatali munkarendjét és ügyfélfogadási rendjét; a foglalkoztatási jogviszonyban lévő polgármester esetén pedig rendelkezni kell az ügyfélfogadás rendjéről. Főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg. A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével, az SZMSZ egyidejű módosításával megváltoztathatja;
- d) az alpolgármesterek száma (esetlegesen külső alpolgármester választása) és feladatellátásuk módja része az önkormányzat szervezeti struktúrájának, így az SZMSZ-ben azt is szabályozni kell. A társadalmi megbízatású alpolgármester esetén a munkarendjéről is rendelkezni kell.

- e) alakuló ülésre vonatkozó speciális szabályok rögzítése;
- f) a rendeletek és határozatok nyilvántartási rendjét;
- g) mely társulásokban vesz részt.

A képviselő-testület névsora: az Möt. 28. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzati képviselő (a továbbiakban: önkormányzati képviselő) megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg. A képviselő megbízatása nem az SZMSZ megalkotásával, hanem megválasztásával keletkezik, ezért a képviselők névsorát az SZMSZ-ben nem kell szabályozni;

A függelék: a Jat. és az IRM. rendelkezései alapján a jogszabály a szöveges rendelkező részből és a mellékletből áll, a függelék csak tájékoztató jellegű része lehet az SZMSZ-nek, nem vonatkozik rá a rendelet elfogadásával kapcsolatos szabályozás, és határozattal sem módosítható.

A Belügyminisztérium módszertani útmutatása alapján a függelék az SZMSZ alkalmazását megkönnyítő, ahhoz kapcsolódó tartalommal bír. Felhívjuk a figyelmet, hogy emiatt a függelékre az SZMSZ-ben hivatkozni sem lehet, csak a jogalkalmazás során nyújt segítséget, a könnyebb tájékozódást szolgálhatja (például: képviselők, bizottsági tagok névsora, díszpolgárok névsora, munkaterv, testvértelepülések felsorolása).

IV. Az SZMSZ-ek 2019-es felülvizsgálatának tapasztalatai

Az idei évben végzett törvényességi vizsgálat során az SZMSZ-ek tartalmával kapcsolatban a leggyakrabban az alábbi problémákat tapasztaltuk:

1. bevezető rendelkezésben nem az IRM. rendelet szerinti, „a következőket rendeli el” kifejezés található
2. a rendelet szövegében előfordul „körjegyző” kifejezés
3. a rendelet alkotása során figyelmen kívül hagyta a Jat., IRM rend. rendelkezéseit (pl. kifejezések hibás használata, párhuzamos szabályozás, a tagolás hiánya, már hatályát vesztt jogszabályra hivatkozás, melléklet megjelölése)
4. valamennyi határozatot sorszámossal kell ellátni, nem lehet számozatlan határozat (pl. jegyzőkönyv hitelesítő, napirend elfogadása, interpellációra, kérdésre adott válasz, ügyrendi kérdések)
5. a sajtó képviselőinek jelenlétét a nyilvános testületi ülésen bejelentéshez kötötték (nem korlátozható, a nyilvános ülésen bárki részt vehet, így a sajtó képviselői is)
6. normatív határozatok közzétételének módját nem szabályozták
7. a képviselő rendelet-alkotási kezdeményezésének mikéntjét nem szabályozták
8. nem rendelkeztek azokról az ügyekről, amelyekben a polgármester dönthet, amennyiben határozat képtelenség, vagy határozathozatal hiánya miatt 2 egymást követő alkalommal nincs döntés
9. nem rendelkeztek azon halaszthatatlan önkormányzati ügyekről, amelyekben a polgármester két ülés között dönthet
10. nemzetiségi önkormányzattal a működési feltételeket nem szabályozta, vagy nem az Njtv.-nek megfelelő tartalommal
11. összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottság működését nem szabályozták
12. a kizárási ok bejelentési kötelezettségének (Möt.49.§) elmulasztása jogkövetkezményeit nem szabályozták
13. módosításokkal nincs egységes szerkezetbe foglalva

14. nem tartalmaz egyértelmű rendelkezést arról, hogy alpolgármestert csak a képviselők közül választ-e a testület, vagy van nem a képviselők közül választott alpolgármester is
15. gyakori tapasztalatunk, hogy a testületek egyes kérdéseket túlszabályoznak, amely nem segíti a napi működést, hanem túlbonyolítja, ugyanakkor bizonyos – Mőt. szerint kötelezően szabályozandó – kérdésekről nem rendelkeznek az SZMSZ-ben
16. az SZMSZ-ben szabályozott és az egyes ágazati rendeletekben meghatározott hatásköri szabályokat összhangba kell hozni.

Az új SZMSZ-ek elfogásával, vagy a meglévő módosításával kapcsolatban kérjük, hogy a hatásvizsgálatra, indokolási kötelezettségre vonatkozóan a Jat. 17.-18.§-okban foglaltaknak is szíveskedjenek eleget tenni.

Az SZMSZ-ek felülvizsgálata során kérjük alkalmazni a Jat. 21.-22. §-aiban foglaltak szerinti utólagos hatásvizsgálatra és annak alapján elvégzendő felülvizsgálatra vonatkozó szabályokat.

Kaposvár, 2019. szeptember 20.

Törvényességi Felügyeleti Osztály